

SPORAZUM IZME U CRNE GORE I REPUBLIKE SRBIJE O UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI ULAGANJA

Crna Gora i Republika Srbija (u daljem tekstu: Strane Ugovornice),

U namjeri da ohrabre državljane svojih država da investiraju kapital, tehnologiju i znanje na njihovim teritorijama,

U namjeri da stvore i održavaju povoljne uslove za uzajamna ulaganja,

Uvjerene da će podsticanje i zaštita ulaganja doprinijeti jačanju preduzetničkih inicijativa i time značajno doprinijeti razvoju ekonomskih odnosa između Strana Ugovornica,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Definicije

Član 1

U smislu ovog sporazuma:

1) Izraz „ulaganje” označava svaku vrstu imovine koju ulaga jedna Strana Ugovornice u ulaganjem sredstava na teritoriji druge Strane Ugovornice, u skladu sa njenim zakonima i propisima i obuhvata posebno, mada ne i isključivo sljedeće oblike imovine:

(a) pravo svojine na pokretnim stvarima i nepokretnostima i druga stvarna prava, kao što su hipoteka, zaloga, jemstvo, plodouživanje i slična prava;

(b) udio u kapitalu privrednih društava;

(v) akcije, obveznice, kao i druge vrste hartija od vrijednosti sa pravom učešća (securities);

(g) nov ana potraživanja po osnovu ugovora o kreditu koji je dat privrednom društvu sa rokom dospije a od pet ili više godina, ukoliko imaju prirodu podre enih potraživanja, osim kredita datom privrednom društvu u državnoj svojini;

(d) prava intelektualne svojine (kao što su autorska prava i ostala srodna prava, patenti, industrijski dizajn ili modeli, trgova ki znaci), kao i pravo na goodwill, tehni ke procese i know how;

() koncesije ste ene u skladu sa zakonima i propisima Strane Ugovornice na ijoj teritoriji se vrši ulaganje, uklju uju i koncesije za istraživanje, va enje i koriš enje prirodnih bogatstava.

Promjena oblika imovine u kojoj se uložena sredstva nalaze ne e uticati na njihov karakter kao ulaganja.

2) Izraz „prihodi” ozna va nov ane iznose koje donosi ulaganje i obuhvata, posebno, ali ne i isklju ivo, profit, kapitalnu dobit, dividende, kamate na nov ane iznose nastale po osnovu ulaganja, naknade za prava intelektualne svojine i sli ne naknade.

3) Izraz „ulaga ” ozna va:

(a) fizi ko lice koje ima državljanstvo jedne Strane Ugovornice i ulaže na teritoriji druge Strane Ugovornice pod uslovom da to lice nije i državljanin druge Strane Ugovornice.

(b) pravno lice ustanovljeno, osnovano ili na drugi na in pravovaljano organizovano u skladu sa važe im zakonima i propisima jedne Strane Ugovornice, koje ima sjedište na teritoriji te Strane Ugovornice i koje ulaže na teritoriji druge Strane Ugovornice, pod uslovom da nije neposredno ili posredno u ve inskoj svojini državljana druge Strane Ugovornice.

4) Izraz „teritorija” ozna va:

a) U odnosu na Crnu Goru:

teritoriju Crne Gore, kao i one morske površine u blizini spoljne granice teritorijalnog mora, uključujući i morsko dno i podzemlje koji potpadaju pod suverena prava i jurisdikciju Crne Gore, u skladu sa međunarodnim pravom.

b) U odnosu na Republiku Srbiju:

teritoriju nad kojom Republika Srbija vrši suverena prava i jurisdikciju u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim pravom.

Podsticanje i zaštita ulaganja

Član 2

(1) Svaka Strana Ugovornica će podsticati ulaganja iz druge Strane Ugovornice i stvarati povoljne uslove za ulaganje druge Strane Ugovornice da ulažu na njenoj teritoriji i dozvoljavati takva ulaganja u skladu sa svojim važećim zakonodavstvom.

(2) Ulaganja ulaganja svake Strane Ugovornice će, u svako vrijeme, na teritoriji druge Strane Ugovornice, uživati pravi i ravnopravan tretman i punu zaštitu i bezbjednost. Nijedna od Strana Ugovornica neće nerazumnim ili diskriminatornim mjerama ometati ulaganja druge Strane Ugovornice u upravljanju, održavanju, korištenju, uživanju ili raspolaganju njegovim ulaganjima na svojoj teritoriji.

(3) Svaka Strana Ugovornica će stvarati povoljne uslove za izdavanje viza i radnih dozvola koje se traže na njenoj teritoriji sa ciljem da ulaganja i druge Strane Ugovornice mogu obavljati aktivnosti u vezi sa ulaganjem.

(4) Reinvestiranje dobiti ostvarene po osnovu ulaganja koje se vrši u skladu sa zakonom Strane Ugovornice na njenoj teritoriji je prvobitno ulaganje izvršeno, uživaće istu zaštitu kao i prvobitno ulaganje.

Nacionalni tretman i tretman najpovoljnije nacije

lan 3

(1) Svaka Strana Ugovornica e na svojoj teritoriji obezbijediti ulaganjima druge Strane Ugovornice tretman koji je jednako povoljan kao tretman koji se obezbije uje ulaganjima sopstvenih ulaga a ili ulaganjima ulaga a tre ih država, zavisno od toga koji je povoljniji.

(2) Svaka Strana Ugovornica e garantovati, na svojoj teritoriji, ulaga ima druge Strane Ugovornice, u pogledu upravljanja, održavanja, koriš enja, uživanja njihovih ulaganja, tretman koji je jednako povoljan kao tretman koji dodjeljuje sopstvenim ulaga ima ili ulaga ima tre ih zemalja, zavisno od toga koji je povoljniji.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog lana ne e se tuma iti kao obaveza Strane Ugovornice da ulaga ima druge Strane Ugovornice daje bilo kakvu prednost u tretmanu, preferencijal ili privilegije koje prva Strana Ugovornica daje ulaga ima iz neke tre e države u okviru:

(a) svog sadašnjeg ili budu eg lanstva u ekonomskoj uniji, carinskoj uniji, slobodnoj trgovinskoj zoni, monetarnoj uniji ili u sli nom me unarodnom sporazumu kojim se osnivaju ovakve unije ili drugi oblici regionalne saradnje, ili

(b) bilo kakvog me unarodnog sporazuma ili aranžmana koji se u cjelosti ili djelimi no odnosi na oporezivanje.

(4) Odredbe st. 1 i 2 ovog lana ne e se tuma iti kao obaveza Strane Ugovornice da se podvrgne bilo kakvom drugom mehanizmu rješavanja sporova sa ulaga em druge Strane Ugovornice osim onog koji je izri ito predvi en u lanu 9 ovog sporazuma.

Naknada gubitaka

lan 4

(1) Strana Ugovornica na svojoj teritoriji ulaga i druge Strane Ugovornice pretrpe štetu usljed rata ili drugog oružanog sukoba, vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nemira, obezbijedi se u pogledu naknade, obeštećenja, povraćaja ili drugog načina naknade štete, ulaga ima druge Strane Ugovornice tretman koji je jednako povoljan kao tretman koji ta Strana Ugovornica daje sopstvenim ulaga ima ili ulaga ima bilo koje treće države.

(2) Bez obzira na odredbe stava 1 ovog člana, ulaga ima jedne Strane Ugovornice koji, u bilo kojoj od situacija navedenih u tom stavu, pretrpe štetu na teritoriji druge Strane Ugovornice, koja je posljedica:

(a) zaplijene imovine koja im pripada, od strane organa vlasti druge Strane Ugovornice, ili

(b) uništavanja njihove imovine od strane organa vlasti druge Strane Ugovornice koje nije posljedica oružanog sukoba i nije bilo neophodno usljed nastale situacije,

obezbijedi se se bez odlaganja pravi na i odgovarajuća naknada pretrpljene štete nastale zaplijenom ili uništavanjem njihove imovine.

Eksproprijacija

član 5

(1) Ulaganja ulaga a bilo koje Strane Ugovornice ne će biti nacionalizovana, eksproprišana, niti podvrgnuta drugim mjerama po dejstvu jednakim nacionalizaciji ili eksproprijaciji (u daljem tekstu: eksproprijacija) na teritoriji druge Strane Ugovornice, osim kada je zakonom ili na osnovu zakona druge Strane Ugovornice utvrđen javni interes. Eksproprijacija će se vršiti uz primjenu zakona, na nediskriminatornoj osnovi, uz adekvatnu naknadu koja će se izvršiti bez odlaganja.

Ovakva naknada će odgovarati tržišnoj vrijednosti eksproprišanog ulaganja kakva je bila neposredno prije eksproprijacije ili prije nego što je eksproprijacija postala opšte poznata činjenica, u zavisnosti od toga šta je bilo prije, i obuhvataće

odgovaraju u kamatu obračunatu od dana kada je eksproprijacija izvršena do datuma isplate.

(2) Oštećeni ulagači imaju pravo, u skladu sa zakonima i propisima Strane Ugovornice koja vrši eksproprijaciju, na hitno rješavanje njegovog predmeta od strane sudskog ili drugog nezavisnog organa te Strane Ugovornice, i na vrijednovanje njegovog ulaganja u skladu sa principima navedenim u ovom sporazumu.

Transferi

Član 6

(1) Svaka Strana Ugovornica će garantovati ulagačima druge Strane Ugovornice, nakon plaćanja svih fiskalnih i drugih obaveza ulagača druge Strane Ugovornice, slobodan transfer novčanih iznosa koji se odnose na njihova ulaganja, a posebno, mada ne isključivo:

(a) uloženog kapitala i dodatnih sredstava za održavanje ili povećanje uloženi sredstava;

(b) prihoda koje donosi ulaganje;

(v) sredstava dobijenih na osnovu otplate kredita odobrenih privrednim društvima sa rokom otplate dužim od pet godina;

(g) prihoda od ukupne ili djelimične prodaje ili likvidacije ulaganja;

(d) iznosa naknada isplaćenih na osnovu čl. 4 i 5 ovog sporazuma;

() plaćanja na osnovu sudskih ili arbitražnih odluka proisteklih iz rješavanja sporova u smislu člana 9 ovog sporazuma;

(e) nepotrošenih zarada zaposlenih državljana jedne Strane Ugovornice ostvarenih u vezi sa ulaganjem na teritoriji druge Strane Ugovornice.

(2) Transferi iz stava 1 ovog člana vrše se bez nepotrebnog odlaganja, u konvertibilnoj valuti, u kojoj je kapital prvobitno investiran, ili u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti dogovorenoj između ulagača i Strane Ugovornice. Transferi će biti

izvršen po zvani nom kursu koji se primjenjuje na dan transfera na teritoriji Strane Ugovornice gde se ulaganje realizuje.

Prenos prava (Subrogacija)

lan 7

(1) Ako Strana Ugovornica ili njena ovlaš ena institucija izvrši pla anje naknade štete sopstvenom ulaga u na osnovu garancije koju je dala za ulaganje na teritoriji druge Strane Ugovornice, druga Strana Ugovornica e priznati:

(a) prenos na prvu Stranu Ugovornicu ili na njenu ovlaš enu instituciju svih prava i potraživanja obešte enog ulaga a, do koga dolazi bilo na osnovu zakona ili na osnovu pravnog posla, i

(b) da je prva Strana Ugovornica ili njena ovlaš ena institucija na osnovu subrogacije ovlaš ena da ostvaruje takva prava ili realizuje takva potraživanja u istoj mjeri kao obešte eni ulaga i da je dužna da preuzme obaveze koje se odnose na ulaganje.

(2) Prava i potraživanja koja su prenijeta subrogacijom na prvu Stranu Ugovornicu ne mogu biti ve a od prvobitnih prava i potraživanja ulaga a.

(3) Subrogacija u prava i obaveze osiguranog ulaga a odnosi se tako e i na transfer pla anja koji se vrši u skladu sa lanom 6 ovog sporazuma.

Rješavanje sporova između Strana Ugovornica

lan 8

(1) Sporovi Strana Ugovornica u vezi sa tuma enjem ili primjenom ovog Sporazuma rješava e se, po mogu nosti, konsultacijama i pregovorima.

(2) Ako se spor između Strana Ugovornica ne može riješiti na ovaj način u roku od šest mjeseci od dana započinjanja pregovora između njih, na zahtjev jedne Strane Ugovornice, biti podnjet arbitraži.

(3) Arbitražni sud iz stava 2 ovog članka će se konstituisati na ad hoc osnovi, za svaki pojedinačni slučaj, na sljedeći način: u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Strana Ugovornica će imenovati po jednog člana suda. Ova dva člana će u roku od dva mjeseca odabrati trećeg člana - državljanina treće zemlje, koji će, uz saglasnost obje Strane Ugovornice, biti imenovan za predsjednika arbitražnog suda.

(4) Ako se u rokovima utvrđenim u stavu 3 ovog članka ne konstituiše arbitražni sud, svaka Strana Ugovornica može, u odsustvu nekog drugog sporazuma, zatražiti od Predsjednika Meunarodnog suda pravde da obavi potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik Meunarodnog suda pravde državljanin bilo jedne ili druge Strane Ugovornice, ili ako je na drugi način spriječen da obavi ovu funkciju, zatražiće se od Potpredsjednika Meunarodnog suda pravde da obavi potrebna imenovanja. Ako je potpredsjednik Meunarodnog suda pravde državljanin bilo jedne ili druge Strane Ugovornice, ili ako je i on spriječen da obavi ovu funkciju, svaka Strana Ugovornica može zatražiti da sljedeći po starešinstvu član Meunarodnog suda pravde, koji nije državljanin bilo jedne ili druge Strane Ugovornice, obavi potrebna imenovanja.

(5) Arbitražni sud će odlučivati na osnovu odredaba ovog sporazuma, kao i opšte prihvaćenih principa i pravila meunarodnog prava. Arbitražni sud donosi odluke većinom glasova. Ove odluke su konačne i obavezujuće za obje Strane Ugovornice.

(6) Svaka Strana Ugovornica će snositi troškove učesnika svog arbitra i svojih predstavnika u arbitražnom postupku. Troškove Predsjednika i preostale troškove podjednako će snositi obje Strane Ugovornice. Arbitražni sud može, ipak, svojom odlukom naložiti da jedna Strana Ugovornica snosi veći dio troškova, i ovakva odluka će biti obavezujuća za obje Strane Ugovornice. Arbitražni sud utvrđuje sopstveni postupak rada.

Rješavanje sporova između ulagača i Strane Ugovornice

Član 9

(1) Sporovi između ulagača i jedne Strane Ugovornice i druge Strane Ugovornice u vezi sa obavezama druge Strane Ugovornice u odnosu na ulaganja ulagača prve Strane Ugovornice po osnovu ovog sporazuma rješavaju se u najvećoj mjeri putem pregovora.

(2) Ako se sporovi navedeni u stavu 1 ovog člana ne mogu riješiti pregovorima u roku od šest mjeseci od pismenog zahteva za rješavanje, bilo koja strana u sporu može podnijeti spor na rješavanje:

(a) nadležnom sudu Strane Ugovornice na čijoj je teritoriji izvršeno ulaganje; ili

(b) ad hoc arbitražnom sudu, osnovanom u skladu sa Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih nacija za Trgovinsko pravo (UNCITRAL), čije sjedište biti u državi tuženog, a organ imenovanja u smislu člana 6 stav 2 Arbitražnih pravila, bilo Meunarodni arbitražni sud Meunarodne trgovinske komore, ili

(v) Meunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova, u slučaju da su obje Strane Ugovornice članice Konvencije o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorene za potpisivanje u Vašingtonu 18. marta 1965. godine, s tim da sjedište biti u smislu člana 63. Konvencije biti u Parizu.

(g) Meunarodnom arbitražnom sudu Meunarodne trgovinske komore (ICC) sa sjedištem u Ženevi.

(3) Ako su ulagači jedne Strane Ugovornice i druga Strana Ugovornica ili njen organ ili državno preduzeće zaključili ili ugovor o ulaganju u kome su predvidjeli postupak za rješavanje sporova, za sporove koji proističu iz tog ugovora primjenjuje se isključivo postupak predviđen ugovorom o ulaganju.

(4) Ulagač jedne Strane Ugovornice gubi pravo na pokretanje i vođenje sudskog ili arbitražnog postupka na osnovu stava 2 ovog člana u slučaju kada je došlo do prenosa prava (subrogacije) u smislu člana 7 ovog sporazuma.

(5) Ulagač Strane Ugovornice koji tvrdi da je oštećen na osnovu eksproprijacije može podnijeti spor na rješavanje arbitražnom sudu predviđenom u stavu 2 tačka (b)-(g)

samo ako se prethodno obratio za zaštitu sudu ili drugom nadležnom organu druge Strane Ugovornice na osnovu člana 5 stav 2 ovog sporazuma, a taj sud ili drugi nadležni organ je odbio njegov zahtjev ili dio zahtjeva ili nije donio odluku o njegovom zahtjevu u roku od 18 mjeseci od dana pokretanja postupka.

(6) Arbitražna odluka donijeta na osnovu stava 2 ovog člana bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i svaka Strana Ugovornica će obezbjeđiti njeno izvršenje na svojoj teritoriji.

Primjena drugih odredaba

Član 10

Ako zakoni bilo koje od Strana Ugovornica, odnosno sadašnji ili budući međunarodni sporazumi između Strana Ugovornica ili drugi međunarodni sporazumi koji su potpisnici Strane Ugovornice, sadrže odredbe, kojima se ulaganjima ulagača druge Strane Ugovornice, daje tretman koji je povoljniji od tretmana koji se obezbjeđuje ovim Sporazumom, takvi zakoni i sporazumi će, u mjeri u kojoj su povoljniji, imati prednost nad ovim sporazumom. Odredbe ovog člana neće se tumačiti kao obaveza ulagača Strane Ugovornice da se podvrgne bilo kakvom drugom mehanizmu rješavanja sporova sa ulagačem druge Strane Ugovornice osim onog koji je izričito predviđen u članu 9 ovog sporazuma.

Konsultacije

Član 11

Predstavnici Strana Ugovornica će održati konsultacije, kada je potrebno, u vezi sa pitanjima koja se odnose na primjenu ovog sporazuma. Konsultacije će se održati na predlog jedne Strane Ugovornice u mjestu i u vrijeme koje će se ugovoriti diplomatskim putem.

Primjena sporazuma

Član 12

Odredbe ovog sporazuma odnose se na ulaganja koja su ulaga i jedne Strane Ugovornice realizovali na teritoriji druge Strane Ugovornice prije kao i poslije stupanja na snagu ovog sporazuma, a primjenjuju se od dana njegovog stupanja na snagu, s tim što se ne e primjenjivati na sporove ili potraživanja koja su nastala prije njegovog stupanja na snagu.

**Stupanje na snagu,
trajanje i prestanak važenja Sporazuma**

lan 13

(1) Strane Ugovornice e pismeno obavijestiti jedna drugu o ispunjenju zakonom predvi enih uslova koji se moraju ispuniti na njenoj teritoriji radi stupanja na snagu ovog sporazuma. Sporazum stupa na snagu na dan prijema drugog od ova dva obaveštenja.

(2) Ovaj sporazum se zaklju uje na period od deset godina i automatski e nastaviti da važi u sukcesivnim periodima od po pet godina, osim ako jedna Strana Ugovornica pismeno ne obavijesti drugu Stranu Ugovornicu, najmanje dvanaest mjeseci prije isteka roka, o svojoj namjeri da raskine Sporazum.

(3) Kada se radi o ulaganjima realizovanim prije isteka roka važenja ovog sporazuma odredbe ovog sporazuma i dalje e važiti u periodu od narednih deset godina od datuma realizacije ulaganja.

U POTVRDU EGA su dolje potpisana lica, valjano ovlaš ena od svojih vlada, potpisala ovaj sporazum.

SA INJENO u Podgorici, dana 29. oktobra 2009. godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom i srpskom jeziku pri emu su oba teksta podjednako autentini na.

Za Crnu Goru
Branko Vujovi
ministar ekonomije

Za Republiku Srbiju
Mla an Dinki
ministar ekonomije i
regionalnog razvoja